

Behandlingen af sindssyge forbrydere i det tyske rige.

Behandlingen af sindssyge forbrydere og forbryderske sindssyge er ikke genstand for rigslovgivningens bestemmelser, bortset fra, at den tyske straffeprocesslov har forskrifter om, at retten kan anordne indlæggelse i en offentlig sindssygeanstalt i indtil 6 uger, når der under en strafferetlig forfølgning opstår tvivl om den anklagedes mentale tilstand (straffeprocesslovens § 81), og om, at en straffange, der efter straffetidens begyndelse overføres til et særskilt sygehus, får opholdet der medregnet i straffetiden, for såvidt han ikke selv ved simulation har foranlediget indlæggelsen for at få straffetiden afbrudt (samme lovs § 493). Dødsstraf kan efter straffeprocesslovens § 485 ikke fuldbyrdes, og efter § 487 skal frihedsstrafs iværksættelse udstå i tilfælde af sindssygdom.

Forøvrigt er forholdets ordning overladt til enkeltstaterne. Preussen, Sachsen og Baden har særegne strafanstaltafdelinger for sindssyge forbrydere. I de øvrige stater blive sådanne behandlede i anstalterne for almindelige sindssyge.

Idet her de tre nysnævnte staters forhold kortelig omhandles, vil under Preussen for oversigtens skyld meddeles en del oplysninger også om anvendelsen af de nysnævnte

straffeprocesslovbestemmelser, der have gyldighed for det hele rige.

Preussen.

Indlæggelse til observation af en, der under pågående strafforfølgningssag formodes at være sindssyg, finder sted efter forhandling mellem påtalemyndigheden og vedkommende anstalt, der enten må tilhøre staten eller et »Provinzial-Verband« (jfr. Sth. Prp. nr. 35 for 1891 side 79).

Viser det sig, at angældende er sindssyg, stilles retsforfølgningen i bero, enten foreløbig, om der er udsigt til helbredelse, eller endelig, om hans tilstand er sådan, at helbredelse ikke kan ventes.

Anses angældende i sidste tilfælde for almenfarlig, så giver påtalemyndigheden den stedlige politiforvaltning tilhold om at sørge for hans anbringelse i en sindssygeanstalt, og han kan da ikke overgives til sine pårørende, uden at der på betryggende måde sørges for, at han ikke kan gøre sig eller andre skade.

Viser der sig hos en, der udstår straf, tegn på sindssygdom, kan han efter foranstaltning af den myndighed, der har med straffuldbyrdsen, indlægges i en offentlig sindssygeanstalt, jfr. ovenfor.

I strafanstalten Moabit i Berlin findes en særegen sindssygeafdeling, der har overledelse og økonomi tilfælles med anstalten iøvrigt, men ellers indtager en selvstændig stilling. Sindssygeafdelingen er dog ikke fri for at have et vist fængselsagtigt præg. Deri anbringes til observation eller til behandling straffanger fra Berlin, Brandenburg og de østenfor liggende provinser, forsåvidt de ere angrebne af sindssygdom eller deres sindstilstand synes tvivlsom. Indlæggelse såvel fra selve Moabitsfængslet som fra andre strafanstalter sker efter bestemmelse af politipræsidenten i Berlin, under hvis administration Moabitsfængslet er henlagt.

Forsøgsvis overflytning til Moabittængslets afdeling for friske eller til anstaltens sygehus kan for en vis tid ske efter politipræsidentens bestemmelse. Endelig udskrivelse af sindssygeanstalten sker enten ved straffetidens udløb eller før. I sidste tilfælde træffes bestemmelse om udskrivelsen af politipræsidenten, om fangen var overgået til sindssygeafdelingen fra Moabittængslet selv, men af indenrigsministeren, om den sindssyge hidrører fra en anden strafanstalt. Der bliver spørgsmål om udskrivelse før straffetidens udløb, når den indlagte enten erklæres for helbredet eller for uheldredelig.

Sachsen.

I kongeriget Sachsen, hvor de offentlige sindssygeanstalter tilhøre staten, har man allerede siden begyndelsen af 70-erne haft en særegen sindssygeafdeling i den store landsstrafanstalt Waldheim, der ligesom den ovenfor omtalte sindssygeafdeling i Moabittængslet i Berlin har overledelse og økonomi tilfælles med den øvrige del af anstalten, men ellers er en temmelig selvstændig indretning. Den hele anstalt ligger temmelig frit på en dominerende højde, og sindssygeanstalten er lagt således, at dens fængselsomgivelser komme mindst muligt til syne, men er dog i sig selv noget fængselsagtig.

Denne afdeling optager blot mænd — og, nærmere angivet enten a) straffanger, som under ophold i en strafanstalt blive sindssyge, eller hvis mentale tilstand er sådan, at de findes at burde underkastes iagttagelse, — eller b) personer, som der bliver spørgsmål om at anbringe i sindssygeanstalt, under strafferetslig forfølgning eller under hensiddens i varetægtsfængsel, — eller som på grund af deres tidligere forbryderske vandel eller iøvrigt af hensyn til den almindelige sikkerhed eller velanstændighed ikke findes at burde anbringes i en almindelig sindssygeanstalt.

Kvinder af de under a) eller b) angivne kategorier blev tidligere anbragte i statsanstalterne for sindssyge i Hubertsburg eller Sonnenstein.

Den 1 september 1893 er der i den for begge køn bestemte sindssygeplejeanstalt Colditz sat i gang en særegen afdeling for sindssyge, der efter det ovenanførte vilde være at indlægge i Waldheim (hvis sindssygeafdeling dog fremdeles er i virksomhed), eller som på grund af deres tidligere forbryderske værdi ikke egne sig til behandling sammen med andre »uberygtede« sindssyge.

Ordre om indlæggelse i sindssygeafdelingen i Waldheim gives i alle tilfælde af indenrigsministeren. Afgørelse om løsladelse eller tilbagegang til varetægtsfængsel eller strafanstalt fra sindssygeafdelingen i Waldheim træffes ligeledes i ethvert tilfælde af indenrigsministeren, undtagen hvor det gælder dem, der i henhold til rigsstraffeprocesslovens § 81 ere indlagte til observation, jfr. ovenfor.

Med hensyn til anstalten Colditz gælde væsenlig de almindelige bestemmelser om sindssyges indlæggelse og udskrivelse.

Iøvrigt henvises til, hvad ovenfor er anført om rigsgivningen og forholdene til Preussen.

Baden.

I Baden, hvor de offentlige sindssygeanstalter som i Sachsen tilhøre staten, består siden 1865 i strafanstalten Bruchsal en særkilt sindssygeafdeling¹⁾.

¹⁾ Det badenske justits-, kultus- og undervisningsministerium udtaler i et par cirkulærer (særlig at nævne cirk. af 31 mai 1888) bl. a. angående spørgsmålet om, når indlæggelse af fanger i offentlig sindssygeindretning bør finde sted, at der for strafs fuldbyrdelse må sættes som betingelse, at angældende har evne til at opfatte straffen som sådan; det er derfor retlig utilstedeligt, at friheds-

I denne bliver at anbringe sindssyge straffanger, som af justitsministeriet der beordres indlagte.

Varetægtsfanger gå derimod til de almindelige offentlige sindssygeanstalter og ligeledes de, der ere under retsforfølgning, men skal underkastes observation for at få deres mentale tilstand bragt på det rene. Straffanger gå også for en del til de almindelige sindssygeanstalter.

Forøvrigt henvises til, hvad ovenfor er anført om rigsløvgivningen og forholdene i Preussen.

A. Færder.

berøvelse som straf iværksættes under sådanne forhold, at den simpelthen vilde berøve ham liv eller sundhed, hvoraf ofte følger modifikationer med hensyn til straffuldbyrdelsens tid, sted og måde, hvorimod evnen til at erkende straffen som sådan sjældent er fuldstændig udelukket.

Ved indretningen af sygefængsler lader nemlig altid en del af strafondet (i al fald indespærringen) sig iværksætte uden særlig fare for angældende, udtaler cirkulæret af 1888 videre, og overflytning af fanger til et sindssygeasyl bør derfor alene finde sted, når det tvungne ophold i strafanstalten enten overhovedet ikke længer vil føles eller er objektiv umuligt på grund af den foreliggende nødvendighed af en anden behandlingsmåde, end strafanstaltens husorden tillader.

Den udfærdigede tjeneste- og husorden af 1891 for de badenske strafanstalter har i § 231 en bestemmelse om undtagelser fra de almindelige regler om inddeling af straffangernes tid, deres kosthold, motion, natteleje, afsondring, arbejdspligt, deltagelse i gudstjeneste og undervisning med videre for dem, der ere indlagte i sygeanstalten Bruchsal.